

Francesca Casadei

NEBO

je MEJA

Francesca Casadei
NEBO JE MEJA

Francesca Casadei
NEBO JE MEJA

© Celjska Mohorjeva družba, 2023
Vse pravice pridržane.

Vsi citati iz *Iliade* v romanu so delo prevajalke Jelene Isak Kres (*Iliada*, Mladinska knjiga, 2017), izjema je le spev na strani 67, ki ga je prevedel Anton Sovre (*Iliada*, Mladinska knjiga, 1997).

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.131.1-93-311.2

CASADEI, Francesca

Nebo je meja / Francesca Casadei ; prevedla Meta Lenart Perger. - Celje :
Celjska Mohorjeva družba : Društvo Mohorjeva družba, 2023

Prevod dela: Come soffitto il cielo

ISBN 978-961-278-633-5

COBISS.SI-ID 142029827

Francesca Casadei

Nebo je meja

Prevedla Meta Lenart Perger

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

GIULI

Tukaj

Če bi imela čudežno svetilko in bi lahko izrekla željo ... bi si želela ustaviti čas in za vedno ostati tukaj.

Dala bi si zgraditi preprosto leseno hiško sredi gozda, sedela bi pred njenimi vrati ter gledala gore tam daleč, poslušala škržate in vonjala zrak. Artù bi bil vedno z menoj. Zaspala bi ob njem in svoj obraz potopila v njegovo črno dlako. Zbudila bi se ob čivkanju ptic in šelestenju listja. Hodila bi in hodila, vsak dan bi raziskala nov kotiček gozda, dokler ne bi nekega dne prečesala celega. Tako bi se naučila prepoznati vsako drevo posebej po barvi lubja, obliki krošnje in vozlih korenin. Prepoznala bi njihov glas. Znala bi jih klicati po imenu. In oni bi slišali zemljo, ki poje pod mojimi nogami, in bi med vsemi koraki razločili moje. Ničesar jim ne bi bilo treba reči. Zadostovalo bi jim, da bi vedeli, da sem tam.

Sita sem poslušanja besed. Besed, ki kar naprej letijo od enih ust do drugih kot na cesti zapuščeni papirčki, ki jih nihče ne pobira.

Včasih razmišljam, da bi besedam morali dati ceno: drage besede, poceni besede, besede z nižano ceno, besede na popolni razprodaji. Grde besede, ki ranijo, bi morale biti zelo drage, na stotine evrov. Tako bi tisti, ki bi jih hotel kupiti, dobro premislil! Lepe besede pa bi se morale vedno prodajati na razprodajah, da bi jih lahko kupil za tako težko torbo, da bi jo komaj privlekel do doma.

Notri

Zbežala sem. Doma se danes ni dalo dihati in to ne le zato, ker je še vedno zelo vroče. Niso zadostovala zaprta vrata in slušalke z glasbo, navito do konca, da se ne bi slišalo.

»Nič ne boš rekel? Pa saj to ni mogoče! Res si moški brez hrbtenice! En ... en ... ničvrednež. A bi lahko vsaj kaj rekel nazaj? Karkoli ... govori z mano!«

Slišala sem samo mamin glas. Čeprav ni bil slišati kot njen. Če ne bi vedela, da sta tam samo onadva, bi rekla, da je to glas neke druge ženske. Očkovega ni bilo slišati. Poskusila sem celo ugasniti glasbo in odložiti slušalke, ampak od njega ni prišel niti en zlog. Predstavljala sem si ga s sklonjeno glavo, s pokrčenimi rokami na mizi, s praznimi dlanmi. Nepremičnega. Ona pa se je kot običajno premikala med mizo in pomivalnim koritom; slišala sem ropot posode in loputanje s predali. Govorila je, odpirala, zapirala, prestavljala, ne da bi se ustavila. Niti za trenutek.

»Torej? Nimaš nič za povedati? Povej mi vsaj en dober razlog, zakaj smo se iz naše hiše v Bergamu preselili sem, v tole nekakšno ... kajžo! Še vedno ne boš nič rekel? Očitno je zate vse v redu ... Daj, povej! Povej, če si tako pogumen!«

Vse več je govorila in vse bolj razbijala s stvarmi. Predstavljala sem si jo, kako vsa zaposlena drobenclja, kako brenči okoli njega kot delovna čebela, on pa je vedno bolj otrpel. Niti z vekami ne trzne. Morda se boji, da bi ga pičila.

Ulegla sem se na posteljo, zaprla oči in se osredotočila na glasbo, a so bile besede v pesmi nerazumljive, medtem ko sem mamine iz kuhinje še vedno jasno razumela. Bila sem prepričana, da bom, če bom še malo ostala na postelji, postala otrpla kot očka. Hitro sem vstala, šla do okna in skočila dol. Nikar se ne ustrašite! Moje okno je v pritličju. Dovolj je bil skokec. Ne da bi očku ali mami kaj rekla, sem stekla po Artuja in mu rekla: »Pridi, odidiva!«

Hodila sem hitro, a sem imela občutek, da sem še vedno na postelji, moje noge in roke pa so zavezane z vrvmi izrečenih in neizrečenih besed, predvsem pa mojih vprašanj. Enih še posebej: »Nimaš nič za reči? Če je tako, to pomeni, da je zate vse v redu ...« je rekla mami. Jasno pa je, da se njej nekaj ne zdi v redu.

Kaj je tisto, kar ni v redu? Kaj? Kaj? sem razmišljala in vprašanje mi je razbijalo po glavi ter pritiskalo na sence, dokler se ni razletelo.

Šele ko sem prišla na vrh hriba in na obzorju zagledala modro črto morja, sem razumela.

Kako da nisem na to takoj pomislila! Tisto, kar ni v redu, je veliko kot morje. Tisto, kar ni v redu, je vse. In v tem vsem sem tudi jaz.

Blizu

Takrat sem začela brezciljno teči. Pravzaprav sem za cilj imela: daleč. Iti kolikor je le mogoče daleč. Od mojih staršev. Od sebe. Od svojih misli.

Zavila sem v gozd. Drevesom sem se izogibala kot kegljem. Artù je, mahajoč z repkom, tekkel pred mano, se ustavljal, me gledal, pustil, da sem ga prehitela, da je potem lahko znova stekel predme. Plezaje sva se podala na golo pobočje. Ostala sem brez sape. Artù je prišel že do vrha, jaz pa mu nisem mogla tako hitro slediti, ker so se mi čevlji ugrezali v zorano zemljo. Morala sem upočasniti. Malo bolj stran, na meji med gozdom in poljem, je, kot da bi čakal name, stal damjak.

Nepremično je stal na robu jarka. Blizu. Ločevalo naju je kakih petdeset metrov. Gobček je imel dvignjen, obrnjen naravnost proti meni. Videti je bilo, kot da me gleda.

Kako bi se mu rada še bolj približala! Zdelo se je, da je vse naokoli zadržalo sapo, da ga ne bi zmotilo. Tudi jaz skoraj nisem dihala, niti za pikico se nisem premaknila. Zagotovo me je opazil. Vendar ni odšel. Videti je bilo celo, da se je osredotočil name in da me opazuje. Za trenutek sem ujela njegov pogled, potem pa takoj pogledala dol. Nikoli ne bom pozabila njegovih oči: dve črni, popolnoma črni frnikoli, obkroženi z belo.

V tistem trenutku je kot po čudežu vse izginilo: hiše, ceste, ljudje, moja starša, besede, vprašanja. Bila sva samo jaz in on. Takrat sem si predstavljala, da sem tudi jaz gozdno bitje: brin, praprot, žoltovina. Moje noge, dobro zasajene v zemljo, so bile korenine, pod čevlji sem začutila kakšno vejico in kamen. Moje roke so bile veje, pustila sem jim, da padejo kot mrtve, lasje so bili listje. En šop mi je silil na oči, a ga nisem mogla dati za ušesa. Rastline se ne premikajo.

Začel se je mirno premikati. Tudi jaz sem se čisto potihoma premaknila. Ena noga. Stop. Druga noga. Stop. Roke ob telesu. Ena noga. Stop. Druga noga. Stop. Ni se vznemiril. Zdaj sem ga odlično videla. Bele lise na njegovem hrbtu so bile videti kot snežinke. Bila sem srečna. Srečna kot na božično jutro.

Potem je v nekem trenutku odšel, a ne zato, ker bi bežal od mene. Samo odšel je. Mirno. Gledala sem ga, dokler ga veje in listje niso zakrili.

Malo sem še ostala tam in ravnodušno strmela v praznino, ki jo je pustil s svojim odhodom, medtem ko so moje korenine znova postajale noge, moje veje roke ter moje listje lasje in so mi pod lasmi zopet vzcvetele spolzke misli.

Želela sem si, da bi ostala rastlina. Rastline ne razmišljajo.

Spodaj

Šla sem pozdravit gozd. Bilo je, kot bi se poslavljala. Seveda vem, da se bom še vrnila. Verjetno celo zelo kmalu. Vendar bo drugače, ker se jutri začenja šola. Nova šola.

Ne bom več videla jutranje svetlobe, ki me, kot se zdi, zabava s pobliskavanjem sonca med listjem. Ne bom se mogla več zlekniti v visoko travo in z glavo med oblaki gledati v nebo. Potem bo začelo deževati in bom morala vsakič, preden bom šla ven, počakati, da preneha. Prišel bo mraz in takrat se bom z ozeblimi rokami in nogami hitro naveličala biti zunaj.

Vedno sem mislila, da šola prinaša vse te nesreče: dež, mraz, krajše dneve.

Izjema je sneg. Prelepo je hoditi po gozdu, ko ti sneg sega do gležnjev, in slediti stopnjam jelenov, merjascev ali zajcev. Gledati kristalčke, zaradi katerih se zemlja blešči kot zvezde na nebu. Pustiti, da se ti oči napolnijo z belino. Belino zemlje. Belino dreves. Belino streh in gora v daljavi. Zdi se, kot da pod to belino vse počiva. Tudi oči.

Ampak snega ne prinaša šola. Dar je. Presenečenje, ki pride, ko ga najmanj pričakuješ. Ko se začne izgubljeni spomin na poletje in se vse obarva v sivino in dolgčas.

Predvsem pa sneg prekrije. Prekrije asfalt. Prekrije polja. Prekrije mesto. Prekrije moj dom.

Jutri zjutraj, ko se zbudim, bi šla rada k oknu, da bi me oslepilo nemogoče: meter snega septembra. Tako bi prvi šolski dan preskočila.

Šola sama po sebi ni to, kar me skrbi. Skrbi me prvi dan. Ko se bodo vsi pozdravili, ampak ne bodo pozdravili mene. Ker bom tista ta nova, ki je prišla od ne ve se, kako daleč. Ko se bodo na hodnikih punce družile v skupinicah in šepetale, bežno pogledovale proti meni in se skrivoma, da ne bi opazila, smejale. Takrat bo tako, kot bi bila pokopana pod goro snega, tudi če ni snežilo.

Kazalo

Poletje (v zadnjih vzdihljajih) ... 7

Prvi šolski dan ... 37

Jesen ... 53

Zima (pred božičem) ... 113

Zima (po božiču) ... 135

Pomlad ... 165